

De IJzeren Eeuw Het geheim van Rotterdam

Leeftijd: 16-18 jaar

Niveau: VO bovenbouw

Samengevat

Pas aan het eind van de negentiende eeuw ontwikkelde Rotterdam zich in een razend tempo tot wereldhaven. De drijvende kracht was Lodewijk Pincoffs. Als lid van de gemeenteraad zag hij enorme kansen voor de stad. Hij liet met behulp van de gemeente, de overheid en particuliere investeerders een enorme haven bouwen. Noord en zuid Rotterdam werden met elkaar verbonden. Ondanks zijn succes heeft Pincoffs de verleiding van frauderen niet kunnen weerstaan. In 1879 vluchtte hij naar New York, omdat hij gezocht werd door de politie.

Vakgebied

Geschiedenis

Kernbegrippen

Rotterdam – haven – Nieuwe Waterweg –
Verdrag van Mannheim

Kerdoel

Deze video sluit aan bij het examenprogramma geschiedenis, domein B Oriëntatiekennis. Tijdvak 8.

Verdieping

Deze video is onderdeel van de serie 'De IJzeren eeuw'. Op de programmapagina op Schooltv.nl staan nog meer videoclips over de haven van Rotterdam, bijvoorbeeld [Rotterdam wereldhaven](#). Bij de tentoonstelling in het Amsterdam Museum 'De IJzeren Eeuw' van 2015 zijn 6 werkbladen gemaakt voor eindexamenklassen vmbo en havo/vwo onder- en bovenbouw. De docentenhandleiding en werkbladen kunt u [hier](#) downloaden.

Antwoorden

1 C, 2 C, 3 A, 4 Om de haven te ontwikkelen heeft Rotterdam risico's genomen en is daarom geslaagd.
5 Pincoffs had de stad berooid achtergelaten. Veel mensen waren hun geld kwijt. Er restte niets anders dan met Pincoffs te spotten.

Kijkvragen

- Wanneer begon de ontwikkeling van de Rotterdamse haven?
  - Rond 1814
  - Rond 1848
  - Rond 1874
- Waarom werd de Nieuwe Waterweg gegraven?
  - Omdat noord en zuid-Rotterdam met elkaar verbonden moest worden.
  - Omdat Pincoffs de vaarwegen wilde ontsluiten naar de Europese waterwegen.
  - Omdat Rotterdam slecht bereikbaar was voor stoomschepen.
- Door wie werd de ontwikkeling van de Rotterdamse haven bekostigd?
  - Particulieren, gemeente en overheid.
  - Particulieren en buitenlandse investeerders.
  - Het werd compleet door de overheid gefinancierd.
- Bram Peper (voormalig burgemeester van Rotterdam) zegt: 'Daarom is Rotterdam nog steeds een stad van experimenten, uitproberen en risico's nemen.' Wat ligt ten grondslag aan deze uitspraak?

Verdiepingsvraag

- Hierboven zie je een tabakspot in de vorm van Pincoffs. Deze karikatuur werd in omloop gebracht na zijn vlucht naar New York. De kop en kraag zijn afneembaar als deksel. Leg uit waarom er in die tijd behoefte was om dergelijke spottende voorwerpen te maken.